

#STOPFAKEGREEN

ΠΕΝΤΕ ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΒΕΤΟ ΣΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΠΡΑΣΙΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Μέχρι τα μέσα Ιουλίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα αποφασίσει εάν το ορυκτό αέριο και η πυρηνική ενέργεια μπορούν να χαρακτηρίζονται 'πράσινες' και περιβαλλοντικά βιώσιμες επενδύσεις.

Ο ρόλος των Ελλήνων ευρωβουλευτών σε αυτή τη διαδικασία είναι κρίσιμος: ειδικά τώρα που οι φωνές από εκατοντάδες ευρωβουλευτές **από όλα τα ευρωπαϊκά κόμματα και από όλες τις χώρες** πληθαίνουν εκφράζοντας αγωνία για τη συνεχιζόμενη εξάρτηση της Ευρώπης από το αέριο και την απόσταση που μας χωρίζει από την ενεργειακή και γεωπολιτική ασφάλεια που προσφέρει η γρήγορη μετάβαση προς τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή αποδοτικότητα.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η ΕΕ πρέπει να επενδύσει επιπλέον €350 δισεκ. ανά έτος για κατά την τρέχουσα δεκαετία, ώστε να επιτύχει τους κλιματικούς στόχους του 2030.ⁱ

Το ευρωπαϊκό σύστημα ταξινόμησης σχεδιάστηκε ως κύριο εργαλείο για να καθοδηγήσει τις ιδιωτικές αγορές προς τον στόχο αυτόν. Όμως μπορεί να επιτύχει μόνο εάν είναι επιστημονικά θεμελιωμένο και ακολουθήσει τη γνώμη των ειδικών επιστημονικών οργάνων. Υποκύπτοντας σε έντονες πιέσεις, η Επιτροπή τελικά συμπεριέλαβε στην πρότασή της για «συμπληρωματική κατ' εξουσιοδότηση πράξη» την ταξινόμηση του αερίου και της πυρηνικής ενέργειας στις «βιώσιμες» επενδύσεις. Με τον τρόπο αυτόν θα αποπροσανατολιστούν προς τη στήριξη κλιματικά και περιβαλλοντικά καταστροφικών τεχνολογιών κεφάλαια δισεκατομμυρίων ευρώ που θα έπρεπε να ενισχύσουν νέες και καινοτόμες πράσινες τεχνολογίες, επιβραδύνοντας έτσι την πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα.

Το WWF και όλες οι περιβαλλοντικές οργανώσεις της ΕΕ έχουν εκφράσει έντονη ανησυχία για αυτή την εξέλιξη.

Ο πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και η ενεργειακή κρίση που αυτός προκαλεί **φέρνουν τον κανονισμό της ταξινόμησης στο προσκήνιο της μάχης για γεωπολιτική σταθερότητα και ενεργειακή ασφάλεια.** Το αέριο είναι πλέον κατά ευρεία ομολογία πηγή ενεργειακής ανασφάλειας και γεωπολιτικού κινδύνου για όλη την Ευρώπη. Επιπροσθέτως, τον Μάιο 2022, ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας επανέλαβε την έκκληση για αποφυγή διάνοιξης νέων πεδίων εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, καθώς δεν προσφέρουν λύση στην τρέχουσα ενεργειακή κρίση, ενώ δεν προκύπτει πεδίο αγοράς για νέα κοιτάσματα.ⁱⁱ

Σημείο που πρέπει να τονίζεται συνέχεια είναι πως ο Κανονισμός Ταξινόμησης δεν απαγορεύει καμία επένδυση ούτε υποχρεώνει επενδυτές προς συγκεκριμένες κατευθύνσεις: ο κανονισμός αποκλειστικά ξεκαθαρίζει ποιες επενδύσεις είναι περιβαλλοντικά και κλιματικά βιώσιμες, με βάση σαφή επιστημονικά κριτήρια.

Οι ευρωβουλευτές είναι απαραίτητο να απορρίψουν τον διεμβολισμό με περιβαλλοντικά άσχετη επιχειρηματολογία μιας απόφασης που πρέπει να βασίζεται σε στιβαρή επιστημονική θεμελίωση για το ποια σχέδια και δραστηριότητες είναι πραγματικά πράσινες.

Σε αυτήν τη διαδικασία απόφασης, οι Έλληνες ευρωβουλευτές έχουν κρίσιμο ρόλο: ευρωβουλευτές από όλο το πολιτικό φάσμα (ΕΛΚ, S&D), Renew Europe, Πράσινοι, και GUE-NGL έχουν συνυπογράψει κοινή επιστολή προς την πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στην οποία επισημαίνουν ότι η πρόταση για την κατ' εξουσιοδότηση πράξη του κανονισμού Ταξινόμησης έρχεται σε αντίθεση με το σχέδιο REPowerEU, του οποίου στόχος είναι ακριβώς η επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης για όσο το δυνατόν ταχύτερη ενεργειακή απεξάρτηση από τη Ρωσία.

Στο ίδιο πνεύμα, 11 πρώην επίτροποι της ΕΕ συνυπέγραψαν επιστολή με την οποία ζητούν την απόσυρση της πρότασης της Κομισιόν, καθώς επιμηκύνει την εξάρτηση της Ευρώπης από το αέριο. Οι πρώην επίτροποι ζητούν ένα «επείγον πράσινο σύμφωνο» το οποίο θα ενισχύσει τη δυνατότητα των ευρωπαϊκών κοινωνιών να συμβάλουν στην απεξάρτηση από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα.ⁱⁱⁱ

Παρακάτω, δίνουμε πέντε λόγους για τους οποίους οι Έλληνες ευρωβουλευτές πρέπει να ασκήσουν βέτο στην πρόταση της Κομισιόν για τη συμπληρωματική κατ' εξουσιοδότηση πράξη του κανονισμού ταξινόμησης που επιτρέπει στο αέριο και την πυρηνική ενέργεια να διεκδικήσουν 'πράσινα' εύσημα.

1. Το αέριο δεν είναι κλιματικά ουδέτερο.

Με την πρότασή της για πράξη, η Κομισιόν αντιφάσκει σε σχέση με την ίδια της την πολιτική: από τη μια πλευρά εντάσσει τις θερμικές μονάδες και γενικότερα τη χρήση ορυκτού αερίου στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ETS), ενώ τώρα προτείνει την ταξινόμηση του αερίου στις 'πράσινες' επενδύσεις.

Ακόμα πιο σοβαρή είναι η ασυμφωνία πολιτικής και επιστήμης: με την πρότασή της, την οποία οι ευρωβουλευτές καλούνται να κρίνουν, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιλέγει να αγνοήσει τη γνώμη του ίδιου του επίσημου επιστημονικού συμβουλευτικού οργάνου που έχει θεσμοθετήσει ακριβώς για να επιτύχει την επιστημονικά θεμελιωμένη ανάπτυξη του συστήματος ταξινόμησης: η πλατφόρμα ειδικών για τις βιώσιμες επενδύσεις (Platform on Sustainable Finance) εξέδωσε τεκμηριωμένη εισήγηση για την ασυμβατότητα της συμπερίληψης του αερίου (και της πυρηνικής ενέργειας) στον κατάλογο με τις δραστηριότητες που μπορούν να χαρακτηρίζονται ως περιβαλλοντικά βιώσιμες και κλιματικά ουδέτερες.

Σύμφωνα με όλες τις επιστημονικές αναλύσεις και ιδίως με βάση τα αποτελέσματα του ίδιου του επιστημονικού γνωμοδοτικού οργάνου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Πλατφόρμας για τη Βιώσιμη Χρηματοδότηση, «τα χαλαρά κριτήρια ουσιαστικής συνεισφοράς για τα ορυκτά αέρια καύσιμα (270gCO₂e/kWh και 550 kgCO₂e/kWh μέσος όρος για 20 χρόνια) εντός του σχεδίου συμπληρωματικής κατ' εξουσιοδότηση πράξης εκτιμάται ότι είναι σε μεγάλο βαθμό ασύμβατες με τις υφιστάμενες προβλέψεις απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές για τα σενάρια επίτευξης του περιορισμού της υπερθέρμανσης στον 1,5 βαθμό ή στόχους απαλλαγής από τον άνθρακα της ΕΕ (-55% κατά 2030)».^{iv}

2. Το αέριο δεν δίνει λύση στην ενεργειακή κρίση, την προκαλεί.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε ότι οι τιμές του αερίου, οι οποίες έχουν εξαπλασιαστεί, είναι η κύρια αιτία για την κρίση. Η ΕΚΤ σημειώνει ότι η πανδημία επέφερε «απρόβλεπτες εξελίξεις στις τιμές ενέργειας (...) οδηγώντας σε άνευ προηγουμένου πληθωριστικές αυξήσεις».^v Η προώθηση του αερίου μέσω του συστήματος ταξινόμησης δεν θα έχει καμία επίδραση στους λογαριασμούς αερίου που έχουν εκτοξευθεί. Σήμερα, οι τιμές

ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές είναι απείρως χαμηλότερες από τις τιμές του αερίου, συνεπώς οι λογαριασμοί των νοικοκυριών μπορούν να ωφεληθούν μόνο από μια ταχεία και ασφαλή μετάβαση στις ΑΠΕ και στην ενεργειακή αποδοτικότητα. Ο κανονισμός ταξινόμησης πρέπει να στείλει ένα στιβαρό και εποικοδομητικό στίγμα ευθυγράμμισης με αυτόν τον στόχο.

3. Απειλεί με ακόμα βαθύτερη εξάρτηση της ΕΕ από εισαγωγές αερίου.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα REPowerEU, που δημοσιεύθηκε με επικοινωνία από την Επιτροπή τον Μάρτιο και ήδη εξειδικεύεται σε ειδικότερες στρατηγικές,^{vi} η Ευρώπη πρέπει να «απεξαρτηθεί από τα ορυκτά καύσιμα». Με μια σχεδόν ομόφωνη απόφαση, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε τον περασμένο Απρίλιο^{vii} για “άμεσο και πλήρες εμπάργκο στις εισαγωγές ορυκτού πετρελαίου, αερίου, άνθρακα και ραδιενεργών υλών”.

Το ευρωπαϊκό σύστημα ταξινόμησης δεν πρέπει να υποβαθμίσει την προσπάθεια της ΕΕ να τελειώσει την ενεργειακή εξάρτησή της από τη Ρωσία, διοχετεύοντας επενδύσεις σε νέες μονάδες αερίου ή προωθώντας πυρηνικές μονάδες, όπως η Hanhikivi I^{viii} στη Φινλανδία, που κατασκευάζεται από τη Rosatom, την κρατική επιχείρηση πυρηνικής ενέργειας της Ρωσίας, και εισαγωγές ρωσικού ουρανίου.^{ix}

Αν η εξάρτηση από το ρωσικό αέριο βρίσκεται τώρα στο προσκήνιο, είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι ούτε η ‘διαφοροποίηση’ των πηγών και οδών ορυκτού αερίου, με έμφαση στο υδροποιημένο, είναι μακροπρόθεσμη λύση, καθώς διαιωνίζει την εξάρτηση από εισαγωγές.

4. Επενδυτές και τράπεζες έχουν ασκήσει έντονη κριτική

Η κατάταξη επενδύσεων σε οποιαδήποτε ορυκτά καύσιμα και σε πυρηνικά ως «βιώσιμων» είναι τελείως αντιπαραγωγική για επενδυτές και τράπεζες, καθώς εκείνο που χρειάζονται και αναζητούν είναι επιστημονικά αξιόπιστη πληροφορία για την περιβαλλοντική επίπτωση των δραστηριοτήτων που καλούνται να χρηματοδοτήσουν. Η παγκόσμια αγορά πράσινων χρηματοπιστωτικών προϊόντων αποκλείει το αέριο και την πυρηνική ενέργεια – θα αποτελέσει λοιπόν κρίσιμη οπισθοδρόμηση κάθε άλλη προσπάθεια συμπερίληψής τους με βάση κριτήρια που κάθε άλλο παρά επιστημονικά είναι.

Επενδυτικά ιδρύματα, όπως η Ομοσπονδία των Ολλανδικών Συνταξιοδοτικών Ταμείων (Dutch Pension Federation),^x η Net-Zero Banking Alliance,^{xi} το Institutional Investors Group on Climate Change που διαχειρίζεται \$50 δισεκ.^{xii} και το UN Principles for Responsible Investment^{xiii} έχουν ασκήσει έντονη κριτική σε κάθε προσπάθεια αλλοίωσης του ισχυρού επιστημονικού χαρακτήρα του ευρωπαϊκού συστήματος ταξινόμησης και διεμβολισμού του με σχέδια για επενδύσεις σε τεχνολογίες που έχουν μεγάλο κλιματικό και ευρύτερα περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων επίσης έχει εκφράσει ισχυρή κριτική στη συμπληρωματική κατ’ εξουσιοδότηση πράξη. Ο Werner Hoyer, πρόεδρος της ΕΤΕ, δήλωσε πως «εάν χάσουμε την εμπιστοσύνη των επενδυτών ‘πουλώντας’ **γκρίζα** προϊόντα ως πράσινα, τότε πυροβολούμε τα πόδια μας».^{xiv}

Η συμπληρωματική κατ’ εξουσιοδότηση πράξη **δεν πρέπει να υποσκάπτει το συμφέρον των επενδυτών και τραπεζών τις οποίες ο κανονισμός ταξινόμησης δηλώνει πως βοηθάει.**

5. Ονομάζοντας το αέριο και τα πυρηνικά ως ‘βιώσιμα’ ακυρώνουμε το ίδιο το σύστημα ταξινόμησης

Ο κανονισμός ταξινόμησης, ο νόμος της ΕΕ που διέπει το σύστημα κατάταξης επενδύσεων και δραστηριοτήτων ως πράσινες, απαιτεί τα κριτήριά του να θεμελιώνονται σε «επιστημονικά αποδεικτικά στοιχεία» και να διατηρούν τεχνολογική ουδετερότητα, το οποίο σημαίνει ότι το αέριο δεν δικαιούται ειδική μεταχείριση.

Η συμπληρωματική κατ' εξουσιοδότηση πράξη καταστρατηγεί αυτούς τους κανόνες. Πρώτον, υπάρχει άφθονο και ακλόνητο επιστημονικό υλικό που επιτάσσει τη μείωση της χρήσης αερίου, ενώ δεν καμία επιστημονική απόδειξη ότι τα ραδιενεργά απόβλητα μπορούν να αποθηκευθούν με περιβαλλοντικά ασφαλή τρόπο. Δεύτερον, ενώ πολύ ορθά αυστηροί κανόνες διέπουν την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στις μονάδες αερίου προσφέρονται υψηλότερα επίπεδα εκπομπών μέχρι το 2036 και οι πυρηνικές μονάδες επιτρέπεται να παράγουν ραδιενεργά απόβλητα μέχρι το 2050 χωρίς καμία πρόνοια για την ασφαλή διάθεσή τους.

Επιτρέποντας στις πανάκριβες μονάδες αερίου και πυρηνικής ενέργειας να διεκδικήσουν πράσινες χρηματοδοτήσεις, δισεκατομμύρια ευρώ που θα έπρεπε να στηρίζουν την πράσινη συμφωνία και τη μετάβαση της Ευρώπης προς μια πραγματικά βιώσιμη οικονομία, θα χαθούν σε δραστηριότητες που όχι απλώς δεν είναι 'πράσινες', αλλά καθυστερούν και αποστεώνουν οικονομικά τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα και περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

ⁱ European Commission (2020). Stepping up Europe's 2030 climate ambition. Available [online](#).

ⁱⁱ International Energy Agency. (2022). What does the current global energy crisis mean for energy investment?

ⁱⁱⁱ Οι 11 πρώην επίτροποι είναι οι: László Andor (Ουγγαρία), Vytenis Andriukaitis (Λιθουανία), Άννα Διαμαντοπούλου (Ελλάδα), Connie Hedegaard (Δανία), Jyrki Katainen (Φινλανδία), Pascal Lamy (Γαλλία), Carlos Moedas (Πορτογαλία), Andris Piebalgs (Λετονία), Janez Potočnik (Σλοβενία), Romano Prodi (Ιταλία), Vladimír Špidla (Τσεχία). Reuters: <https://www.reuters.com/world/europe/eu-warned-against-swapping-russian-gas-more-fossil-fuels-2022-05-03/>

^{iv} European Commission. (2022, March). Platform on Sustainable Finance's response to the consultations on the taxonomy draft complementary Delegated Act. https://ec.europa.eu/info/files/220121-sustainable-finance-platform-response-taxonomy-complementary-delegated-act_en

^v Chahad, M. et al. (2022), What explains recent errors in the inflation projections of Eurosystem and ECB staff?. [Available online](#).

^{vi} European Commission (2022), REPowerEU: Joint European Action for more affordable, secure and sustainable energy. [Available online](#).

^{vii} MEPs demand full embargo on Russian imports of oil, coal, nuclear fuel and gas. [Available online](#).

^{viii} Kauranen, A. (2022), Rosatom subsidiary will proceed with Finnish nuclear project. [Available online](#).

^{ix} Hudec, M. (2022), Russian plane with nuclear fuel landed in Slovakia. [Available online](#).

^x Pensioenfederatie (2021). Position Paper: Keep the EU Taxonomy science-based, please?!. [Available online](#).

^{xi} Frankfurt Main Finance (2021). EU Taxonomy. [Available online](#).

^{xii} IIGCC (2022). IIGCC publishes open letter calling for gas to be excluded from the EU Taxonomy.

^{xiii} UNPRI (2021). Alternative solutions to include gas-fired power and nuclear energy in the EU sustainable taxonomy. [Available online](#).

^{xiv} France24 (2022). EU presses on with green label for gas, nuclear. Available online.